

Dámy a pánové, vážení hosté,

rád bych za městskou část Praha 4 řekl několik vět k dnešnímu odhalení pomníku generála Karla Kutlvašra.

Karel Kutlvašr dnes již ve veřejném prostoru není neznámou postavou. Ale nebylo tomu tak vždy, tedy nebylo tomu tak před rokem 1990. Komunisté se snažili jeho přínos z časů dvou světových válek z kolektivní paměti českého národa vymazat. To se jim naštěstí nepodařilo.

Již moji předchůdci ve vedení městské části Praha 4 v roce 1998 pojmenovali po panu generálovi jedno z významných náměstí s budovou historické Nuselské radnice a na její stěně posléze umístili jeho pamětní bustu. Byla to jen malá splátka velkého dluhu, který vůči statečnému vojákovvi, který neváhal bojovat za svobodu svého národa, dokonce dvakrát, poprvé v Československých legiích, podruhé v době německé okupace českých zemí.

Po vypuknutí druhé světové války se tisíce legionářů zapojily do odboje, mnozí na frontách od Polska, přes Francii, Jeruzalém a Tobruk až po Sokolovo a Kyjev. Jiní v odboji domácím, mezi nimi generál Karel Kutlvašr. V ilegalitě vydržel celou válku a v květnu 1945 se stal velitelem Pražského povstání. Po několika

dnech intenzivních bojů právě před generálem Kutlvašrem kapituloval německý velitel wehrmachtu v Praze generál Toussaint (Tusén).

Radost z míru a nabyté svobody netrvala dlouho, sovětské straně, ani československým komunistům se nehodilo do jejich verze historie, že německá armáda v Praze kapitulovala před československým vojákem. Hrdinové jsou pro diktátory a diktatury vždy nebezpeční. Dokazují, že je možné vzepřít se zlu. Bohužel snižování významu Pražského povstání začalo už před nástupem komunistů k moci.

Ano, vlast, pro kterou neváhal nasadit vlastní život, se ke Karlu Kutlvašrovi zachovala macešsky. Jeho přínos k úspěchu Pražského povstání byl bagatelizován, protože povstání se nelíbilo sovětskému vůdci Josifu Stalinovi, a po nástupu komunistů k moci měl být zapomenut.

A nejen to!

Komunistický režim ho v březnu 1948 je propustil z armády, zatkl a obvinil z velezrady a ve vykonstruovaném procesu odsoudil na doživotí. Ve věznicích v Mírově a v Leopoldově strávil dlouhých 12 let, až do amnestie v roce 1960. Svě rehabilitace a konce komunismu se bohužel nedočkal.

Voják, který dovedl Prahu ke svobodě, byl tak plně rehabilitován až dlouho po své smrti, po pádu komunistického režimu. In memoriam byl povýšen na armádního generála a byl mu udělen Řád Milana Rastislava Štefánika. V roce 2017 mu prezident republiky udělil Řád bílého lva.

Na svobodu se Karel Kutlvašr vrátil s podlomeným zdravím, ale ještě jako důchodce s velmi nízkou penzí musel pracovat ve dvou zaměstnáních, byl hlídačem a nočním vrátným. A tím se dostávám k tomu, co ještě spojuje Prahu 4 s generálem Kutlvašrem. Je to místo jeho posledního působiště – pracoval právě zde, v areálu Nuselského pivovaru.

Dámy a pánové,

generál Kutlvašr zemřel 2. října 1961, rok po propuštění. Ale jeho odkaz s námi zůstává. Je s námi dnes, kdy slavnostně odhalujeme jeho pomník, a věřím, že nebude zapomenut ani příštími generacemi. Je to vlastenectví, které se neprojevuje jen fanděním u televizních obrazovek, odvaha řešit důležité věci, být spolutvůrcem událostí, které formují život národa, a především odpovědnost za osud svůj i ostatních.

V dnešní době, kdy ruská agrese proti Ukrajině zpochybňuje náš pocit absolutního bezpečí, o které se starají jiní, je více než zřejmé, že svoboda není samozřejmostí,

a není zadarmo. Život generála Kutlvašra symbolizuje vítězství i prohry naší země a jejích obyvatel v minulém století. Chci věřit, že nic takového už se u nás nebude opakovat. Že nebudeme ustupovat zlu a podbízet se diktátorům, že nebudeme oslavovat lež, šikanovat a kriminalizovat čestné lidi. Že si dokážeme vážit státní suverenity, nezávislosti, svobody a demokracie, které máme, a které nejsou opravdu samozřejmostí.

Život generála Kutlvašra i historie stará osm desetiletí nám naléhavě připomínají, jak snadné je svobodu ztratit a jak obtížné a s jakými oběťmi si ji lidé musí vybojovat zpět.

Vážení hosté, děkuji za pozornost.